

1 Timoteo

Den hiangi aregât keiже.

¹ O galane Timoteo nâmâ Paulo, Anutuňe âi makmâ hâreniňepgât Yesu Kristogât laugât Aposolo âi meman. Amâ Anutuňe henjem nengumapňe akto Yesu Kristoňe dumnenjân kilepgât nâňgaňmâ manmaen yâk lâuwâ lâuwâ âi ire ninjat.

² Timoteo nanne gâňgât kulem ire kulemgoginjân. Anutu Ewenenje akto Kembunenje Yesu Kristo yâk yetje han kalem âlepňe akgiňmâ damunge akbela biwige sândugeâk.

³ Nâ Makedonia hânân ariwerâm akmâ âmâ makgiňjân aregât hain akben. Amâ luâk bikňande hutyenjân kinmâ den aňgâ siâ makyenjiyi yâk makyenjimenâ hepunbai.

⁴ Yâk bem patje kâmotje kâmotje makmâ gam mali yâk yeňgât kotsyeje makmâ magaňgi goaňgi akbiâ âmâ den gulip milip bunje bo are miawakto Anutu nâňgaňmâ hon bawa manmaen are gembo bâlimap.

⁵ Gârâmâ Anutuňe makmâ hârenengiep are hin akmaen. Han lâuwâ bo akmâ âmâ biwi kau kau akmâ Yesu nâňgaňmâ manmâ pâňjân mem kepilâmaengât biwi konok akmaen.

⁶ Dâ luâk bikňande âmâ den are hâkâň akmâ yeňaet den are makmâ mem magaňgi goaňgi akbiâ bunje bo miawakyenjiegip.

7 Yâk hain akmâ hin makmai, “Nen Mosegât den kâriknej are makyenjienje nângâwai.” dâm âmâ wan me wan ire bunje dâmai den aregât keiñe bo nângâm heñgemgoyigât gulip makmâ manmai.

Den kâriknej areknej dosanenje mem miawakmap.

8 Gârâmâ nenâmâ den kâriknej aregât hin nângâmaen. Den kâriknjande agak meme âlepnej are mem miawakmap aregât den kâriknej nângâenje ârândâj akmap.

9 Den kâriknej are luâk dosa bâlâk manmai yâk yenjât bo. Anutuje âmâ den kâriknej hingât kalep. Luâk Anutugât den hâkâj akmâ komai me Anutu hamiañmâ agak meme bâleñe akmai me biwi heleñ olop manmai me ewe memelupyene hilip yenjum bugâ yenjumai.

10 Me luâkdâ âmbendâ yenjât pat hâremai me luâknejak egâliaj bâleñeâk akmâ biknej meyekmâ puligât kâmbu meyekmai me den hiangimai me Kembugât kotje konmâ âmâ hiangimân makmâ kârigemai. Me siâ me siâ biknej den bunje gasa agañmai yâk yenjât âmâ Anutuje makto den kâriknej areknej bâleñe yeñe mem miawakyenjimap.

11 Akto den bunje gasa agañmai amâ den bunje are amâ Anutu manman âlepât amboñe yâknej den pagaleñe olowâk niñep areknej hain makmâ miawaktâp.

Yesuñe Paulo dosanje hepunañmâ âi âlepnej wañep.

12 Kâriknej niñmâ mem kâriknej ketugunegep Kembu nenje Kristo Yesu yâk mepaimñe meman.

Yâknej nângâniñdo ârândâj akto tân nugum âi ire niñep.

¹³ Gârâmâ nâ uliknjân Yesugât nângâre gembo yâk makmâ gasa agañmâ luâklupnej gasa akyenjire hanâk dâm nâ Kembugât keiñe pâpkom manmâ bonângajmâ malângât han kalem akniñmâ okot nângâniñmâ yai nuguep.

¹⁴ Yai nugum han kalemnej nângâlân lugumbo pikto Kristo Yesu nângajmâ okot âlep aganbiangât kâriknej niñep.

¹⁵ Den ire bunje akmâ sambelem ariâk. Arimbo ârândâj akbiâp. Yesu Kristo amâ nen bâleñe akmâ hâknej hâknej akmaen nen heñgem nenguwiapgât giep. Akto hâknej hâknej akmaen nengât âgâ âgâne amâ nâ ire.

¹⁶ Gârâmâ Yesu Kristoñe yai nugum han kalem umatnej niñep, a yân bo. Nâ bâleñe meme luâk yeñgât kautyeñe nâ han kalem niñdo luâk beirâ are ekmâ nângâm amâ Yesu Kristo nângajmâ kepilâmbiâ manman kâriknej yeñgiwiapgât hain akniñep.

¹⁷ Manman kârikjaet Kembu humo bo mombiap akto bo ekmaen Anutu konok yâkgât kot pat egâliañ pagaleñe are yem âgâwiâp kâriknej. A bundâk.

Timoteo âigât bugâ mem kâriknej akmâ manbiapgât magep.

¹⁸ Timoteo nanne gâ hain akniñmat gângât den umatnej hin makmâ ginjân. Gâ den ire mem manmâ âmâ luâk bikñande gâ wan akbiatgât den guguyi den arekjnej kâriknej ginjdo âigât bugâ mem kâriknej akmâ manben.

19 Hain akmâ manmâ Kristo nângajengât hainâk nângajmenâ han biwige kau kau akmâ tatgiñmâ âgâwiâp. Dâ luâk bikñande han kau kau manman dâp are hamianjigât Yesu nângajbiâ nângâ nângâ yeje tatyenjieg are hulanj akto bâliyi.

20 Yâk yenjâlân gâtje luâk siâ Himenaio akto siâ Alesande yâk lâuwâ are Hiangi Ambojande hâk hilâlâm yetkimbo Anutugât kotje hâkâj akmandat aregât agak meme are hepuletgât yâkgâlân katyelegân.

2

Yesugât kâmotlupñande ulilañbaigât den.

1 Galane, nâ den ire nângâre umatje akmapgât makgiñbe. Kâmotlupgande Anutu ulilañberâm âmâ hin akbei. Hokboák hokboák Anutugât nângajbiâ ârândâj akmapgât mepaimje membei. Akto luâk âmbâle hârok yâk Anutuñe tânyenjuguâkgât ulilañbei.

2 Luâk kembu, kiap, gawaman hârok tânyenjuguâkgât ulilañbei. Aregât luâk humomolupnenjande damun nenje akbiâ âmâ âlepnej lumbe kakñâñ manmâ Anutugât lau lokoenje biwinenje sândugembo luâk bikñande nângâ nengimbiâ âgâwiâp.

3 Are amâ âlepnej akbiap. Akto Anutu heñgem nengumap yâknej are nângâmbo ârândâj akmap.

4 Anutuñe âmâ luâk hâroknej den bunnej nângâmbiâ heñgemgo yekbiapgât egâliañmap.

5 Anutu konok manmap. Akto Anutu akto luâk hut nenjâñ mendugu nenekbiapgât luâk konok kindâp, Yesu Kristo yâk luâk agep mannengiâp.

6 Yâkñe manmanñe bo gangerâm âmâ nen hârokgât sumbe nenñe agep. Aregât patñe amâ sopñân miawagep.

7 Aregât Anutunge nâ pat aregât keiñe makmâ miawakyenjigiwangât Aposologât âi niñep. Âi niñmâ Yuda luâk bo manmai den bunñe nâñgañbaigât makmâ hâreniñep. Den are bo hiançim âmâ bundâk maktân.

8 Galane, hingât nâñgâre humo aktâp. Kepianñe kepianñe hâññe hâññe gasa bo agançim âmâ bâtyeñe mem agatmâ Anutu ulilañbei.

9 Dâ âmbâi yeñgât hin maktân. Yâkñe hâk peke egâliaññe olop bo luguakmâ âmâ yeñaet nâñgâmbiâ gembo kângom manbei. Dâ kautyeñe dumutñe kulem melem dondâ me donet me hâk peke pulinje âgâñe are bo mem manbai.

10 Gârâmâ hin mem manbei. Âmbâle nen Kristogât kâmot manmaen dâmaiñe âi âlepñe membiâ ârândâj akbiâp.

11 Âmbâleñ luâk yeñgât amuk yeñâñ manmâ kângom ondop katmâ nâñgâ nâñgâ âi membei.

12 Âmbâle siâñe Kristogât keiñe hekat yeñgiwerâm akbiap arekñe luâk ewangi yekmâ kinbiâp dâm aregât nâñgâre bo ârândâj aktâp. Aregât hain bo akbiâp. Yâk yân kângom yoñâk manbiâp.

13 Amâ Anutunge Adam âmâ ulikñân mem miawagep. Dâ âmbenñe Ewa amâ yâkgât haminjân mem miawagep.

14 Akto Adamñe Hiançgi Amboñæt den bo nâñgâep. Âmbenjande âmâ Hiançgi Amboñæt

den nâŋgâm Anutugât lau kondo lau koko are miawaganjep.

¹⁵ Dâ âmbâle âmâ Kristo nâŋgañmâ han kalem olop manmâ han kau kau manmâ yeñaet nâŋgâmbiâ gembo âmâ nanaŋ membai amâ Anutuŋe heŋgemgo yekbiap.

3

Yesugât kâmot damunlupyenjaet den.

¹ Luâk siâŋe nâ Kristogât kâmot damunyeŋe akbiangât âi membe dâwiap amâ are nâŋgânenje ârândâŋ akmap.

² Gârâmâ Kristogât kâmotgât damunnenje luâk are âmâ hin akbiâp. Dosa bâlâk manmâ âmbâle konok olop manbiâp. Akto han biwiŋe damunje akbiâp. Akto akmâ hilipko hilipko bâlâk âlepne manbiâp. Akto lombo togombiâ dowâk tânyeŋguwiâp. Akto luâk âmbâle Kristogât keiŋe makyenŋimbo nâŋgâmbiâ ârândâŋ akbiâp.

³ Waiŋ tuŋe dondâ bo nembiâp. Bugâ koko bo akmâ âmâ lumbene akto yeukne akbiâp. Akto kâmotlupne potalaknetgât bo makbiâp. Akto puli sikumgât bo makmâ tâgâi akbiâp.

⁴ Ikiŋe ginbailupne damunyeŋe akto ârândâŋ akbiâp. Akto nan baratlupne makmâ miwindiyekto lau lokom nâŋgañbiâ ârândâŋ akbiâp.

⁵ Dâ yâk ginbailupne ârândâŋ bo damunyeŋe akbiap âmâ yâkne gain gain akmâ Anutugât kâmot damunyeŋe akbop?

⁶ Akto siâŋe hinŋeâk Yesugâlân han biwi katmâ manbiapne amâ dâtne memegât âi bo membiâp. Gârâmâ dâtne meme âi membiap âmâ âgâ âgâŋe

akto Anutuŋe makmâ Hiangi Amboŋe sârekoep hainâk agaŋbopgât.

⁷ Dâ yâkŋe wan me wan mendo luâk âmbâle Anutugât kâmolân bo dewatiyi yâkŋe nâŋgâmbiâ ârândâŋ akbiâp. Yâkŋe makmâ sârekombiâ Hiangi Amboŋande biwiŋe mem gâlikombo yâkgât hamî komân âgâmbo membomgât.

Biwigât âi meme luâk yengât den.

⁸ Bât tâŋgo yâkŋe gai hainâk giriŋ hembalik bâlâk manbiâp. Ele omai olop bo manbei. Waiŋ tu humoâk bo nembei. Puli sikumgât bo makmâ tâgâiakbei.

⁹ Akto Kristogât keiŋe yoŋâk manmâ gaep are pâŋjân mem han kau kauâŋ makyenŋgimbiâ mi-apŋân miawakbiâp.

¹⁰ Gârâmâ ulikŋân mem dop koyekbiâ agak memeyeŋe ekbiâ huragumbo âmâ âlepŋe bât tângogât âi membei.

¹¹ Âmbenlupyeŋe hainâgâk kâŋgom manbei. Ele omai bo akbei. Han biwiyeŋe damunŋe akbiâ ârândâŋ akbiâp. Akto wan me wan mem manbiâ âmâ bunŋe miawakbiâp.

¹² Dâ bât tâŋgo luâk arekŋe âmâ âmbâi konok olop manbiandat. Nan baratlupŋe ginbailupŋe damunyeŋe âlepŋe akto huraguwiâp.

¹³ Amâ hingât. Bât tâŋgo are âiŋe âlepŋe membiâ âlepŋe akto kin kin âlepŋe kin yengiwiâp. Akto Yesu Kristo gâlân dewatim kinmâ âi mem heŋgemgowai.

Anutugât âi memeŋaet keiŋe.

¹⁴ Nâ gâŋgâlân dowâk togowerâm nâŋgân gârâmâ hanâk den ire kulemgogindân.

15 Siâ me siâje hiko nekto mandere kâlep akto Anutugât kâmot damun yeje akbiatgât keiñe pâpkowâtgât yu kulemgoân. Akto Anutu manman Amboñe yâkgât kâmot âmâ den bunje mem manmâ den bunnjaet tân akto keiñe mandâi.

16 Humogât keiñe amâ nângâ nângâgât dop bo. Hin. Yâk luâk akmâ nengât hâk mem miawagep. Akto Heakñande yâkgât keiñe mem miawakto ârândâr agep. Anjelone egi. Yuda luâk bo manmai yâk yengâlân arim makyençienje nângâyi. Makyençienje hânje hânje luâk âmbâle manmaiñe nânganji. Akto Anutuñe yâk mendo pagaleñân âgâm mandâp.

4

Hiañgi dengât keiñe.

1 Anutugât Heakñande hin kârikjeâk makmâ miawagep. Beirâ luâk bikñande Kristogât keiñe hep-unmâ han gulipgât den sinduk baniarañe makmai are nângâmbiâ humo akto watmâ lokowai.

2 Lokom âmâ hanyenje hiañgim manbaigât kâlâpñe oepgât hin dâm makyençimai.

3 Âmbâi bo mem luâk sigan manmâ sot bikñe bo nem aregât sapa meançim manbai. Sot are amâ luâk âmbâleñe Kristo nângajmâ den bunje nângâmaenje mepaimñe meanjmâ nemaengât Anutuñe kat nengiep.

4 Are amâ Anutuñe wan me wan liulep are amâ âlepñe dâmaen. Âlepñe dâm mepaimñe meanjmâ bo hamianjmâ panbaen.

5 Amâ Anutuŋe ketuguep hârok amâ Anutugât denjande miapnjan miawak yekto Anutu me-paimne mem meakmâ mandenje ârândâŋ akbiâp.

6 Gâmâ Kristogât kâmot den are makyenjim âmâ Yesu Kristogât hoŋ manman luâk den loko loko olop manbiat. Akto Yesu nâŋgaŋmaengât den pat akto Kristogât keiŋe nâŋgâm gaen. Arekŋe han biwigaet tân akgiŋdo manben.

7 Dâ hâŋge den yâŋne makbiâ Anutuŋe nâŋgâmbo bo ârândâŋ akmap are bo nâŋgâyeŋgiwen. Amâ hâkâŋe dâwen. Dâ Anutu nâŋgaŋmâ manbengât hangande owâiwen.

8 Aregât hâk nenje owâiâkgât âi meme arekŋe bunje bo tân nengumap. Dâ han biwi mem owâim Kembu nâŋgaŋmâ egâliaŋ agaŋmai amâ bunje. Arekŋe hânan iren manmaen akto manmâ himbimân manbaengât kârikŋe nengiâk gât tân nengumap.

9 Den are bunje dondâ. Aregât luâk âmbâlenje are nâŋgâmbiâ humo agâkgât nâŋgân.

10 Akto aregât bunje memegât âi humo memaen. Amâ Anutu manmanje yâkgât nâŋgaŋmâ mandenje biwinenje owâiŋe akmap. Yâkŋe âmâ luâk âmbâle hâŋne hâŋne manmai yâk yenŋât henjengmoyekbiapgât mandâp. Akto nenje nâŋgaŋmaen nen henjengmo neneŋmap. A Bundâk.

11 Yu maktân ire hârok makmâ hekatyenŋiwen.

Timoteogât âi memeŋaet den.

12 Galane, gâ luâk sigan mandât aregât luâk bikŋjande gâŋgât nâŋgâmbiâ bo gewiâp. Gârâmâ han kalem olop Kristo nâŋgaŋmâ den ârândâŋâk

makmâ agak meme salek han kau olop memenâ agak meme âlepjé nângâm heñgemgoweï.

¹³ Nâ togowian aregât lâmgom manmâ âmâ Anutugât den kulemjé oyañmenâ nângâwei. Akto aregât keiñe makmâ potatmâ yenjim manben.

¹⁴ Ulikjân dâtjé meme luâkjé bâtyerje gângâlân katmâ gâ wan akbiatgât makmâ hâreginjî are gulip akbopgât damunje akben.

¹⁵ Gâ aregât nângâm hanoko akmâ âige mem manmenâ bunje miawakto ekbiâ ârândâj akbiâp.

¹⁶ Akto guge han biwige damunje akmâ Kristogât keiñe makyengimat are ârândâj târârâgâk damunje kinben. Den are pañâk mem manben. Hain akbialân âmâ denge nângâmai yâk akto guge hârok manman âlepjân togowai.

5

Ambâi kambut yenjât den.

¹ Galane Timoteo, luâk sâmbâ siâje wan me wan siâ mendo ârândâj bo akto âmâ yeukjân magajmâ ewege agajmat hainâk agajmenâ agak meme âlepjéâk membiâp. Luâk sigan tân yenjuwerâm âmâ emige teuge akyenjimat hainâk akyenjewen.

² Akto âmbâi sâmbâ tân yenjuwerâm memege agajmat hainâk akyenjewen. Akto âmbâi sigan âkâ hainâk tâulupnerâm gugaet damun kinmâ luâk âmbâle dewunyenjân den siâ me siâ makyenjewen.

³ Akto âmbâi kambut ginbailupyeje bo manmai are nângâ yenjimenâ humo akto tânyenjuwen.

⁴ Dâ âmbâi kambut siâje âmâ nanje baratje bâgilupje manbai are bo tânyenjuwen. Nan barat

bâgilupñjande âmâ Anutuŋe makmâ hâreyenjieg den are lokom amâ luâk âmbâi sâmbâ damun yeŋe akbei. Hain akmâ umbuŋân ewe meme yeŋande tânyeŋguyigât hâu kutigitbei. Are âmâ Anutuŋe nâŋgâmbo ârândâŋ akbiap.

⁵ Dâ âmbâle kambut ikiŋeâk manmâ Anutu nâŋgaŋdo biwiŋe owâiŋe akto hândâk hilâm Anutu tân nuguâk dâm ulilaŋmap.

⁶ Dâ âmbâi kambut siâŋ hâknej egâliaŋmap âmâ hâknej golâ mandâp dâ biwiŋe emelâk moep.

⁷ Den are makmâ kârigem makyenjimenâ nâŋgâm dosa bâlâk manbei.

⁸ Gârâmâ siâŋe emi teu me meme ewe me gin-bailupñe bo tânyeŋgumap areknej Kristo nâŋgaŋep are hâkâŋ akmâ âmâ luâk bikŋjande Kristo bo nâŋgaŋmai yâk yeŋgât dosa ewangim akmap.

⁹ Âmbâi kambut siâŋe hombaŋje 60 akto âmâ luâk konok olop malep hainareâk kepilâm kotnej kulemgowen.

¹⁰ Akto wan me wan miep aregât keiŋe miawagâkgât hin aikowen. Nanaŋ meyekmâ âlepñje damun yeŋe akmâ gaep me bo? Me lombo yâkgâlân togombiâ damun yeŋe agep me bo? Kristogât kâmot me umburuk manmai tân yeŋguep me bo? Me han kalem âi keiŋe keiŋe miep me bo? Keiyeŋe hain ekmâ nâŋgâm âmâ kotoyeŋe kulemgowen.

¹¹ Dâ âmbâi kambut sigan amâ kotoyeŋe âmâ bo kulemgowen. Yâknej makgiŋbiâ borâwen. Hain are yâknej manmâ âmâ Kristo nâŋgâm hâkâŋ agaŋmâ âmâ luâk memberâm akmai.

¹² Hain akmâ âmâ ulikŋân den makmâ hâreyi are gulip kombiâ dosa yeŋe miawakbop.

13 Akto areâk bo. Âmbâi kambut sigan âi bâlâk manmaigât gulip milip akmâ konam manmai. Konam akmâ emet hârok âgâm den kâmbu mem den bo makmakne are makyenjimai.

14 Aregât nâ hin maktân. Gasa nenjande nengât makto gewâengât âmbâi kambut sigan yâkne luâk mem nanañ damun yeje akmâ emet yeñân lâmgom tatbei.

15 Dâ emelâk âmbâi kambut sigan bikje âmâ Hiangi Ambojaet dâp tâlim gulip agi.

16 Akto Kristogât kâmotlupnande puli yân panbâigât kambut gupin bunje areâk tânyeñguwaigât lâlupyeje Ÿesu nângajmainje tâuyeje kambut are tângowi.

Yesugât kâmot yeñgât damunlupyeje yeñgât den.

17-18 Anutugât kâmot damunlupyeje yâk yeñgât hin makgindere nângâ. Anutugât denjande hin dâep, “Gângât bulimakaone seño bunje tâlim hâkne gagaiâkgât âi mendo âmâ gâje bulimakaone sot nembop dâm lauñe bo dâgâm gisapkowen.” Akto siâ hin, “Âi meñginmap luâk areknje âi hâuñe mendo âmâ ârândâj akmap.” Aregât Kristogât kâmot yeñgât luâk kautlupyeje âi mem manmâ Kristogât keiñe makyenjimbiâ âmâ hâuñe yeñgim nângâ yeñgimbiâ humo akbiâp.

19 Luâk konokne damun siâ den âiân katberâmbo bo nângajben. Luâk lâuwâ me âlâwuñe makbiâ âmâ nângâm heñgemgowen.

20 Dâ damunyeje bikñande hanâk hanâk kau-tyeje orem bâlenjaet agak meme yeje gangerâm mem manbiâ âmâ Kristogât kâmot yâk yeñgât

dewunyenjân makmâ miwindikmenâ bikñande are ekmâ hamewakbai.

²¹ Nâ Anutu akto Yesu Kristo yâk yetgât dewunyetjân akto aŋelo bikñe Anutuŋe potatyegep yâk yenjât dewunyenjân hin makmâ hâregiñdân. Den makgiñdân ire yaiwâk damun akmenâ bo gewiâp. Hain akmâ guge hangaet luâk âmbâle siâ me siâ ewangiak gowangiak bo akyenjewen.

²² Akto gâŋe Kristogât kâmot damunlupyeŋe yâk yenjât âi yeŋe dowâk bo yenjim bâtge kautyeŋjân bo katben. Hain akmenâ âmâ yâk yenjât dosanje gâŋgâlân âgâwopgât. Guge han biwige akto hâkge damun akmenâ kau kau yembiâp.

²³ Gâ tepgân gigimapgât akto hâk hilâlâm manmatgât tuâk bo nemben. Wain tu are getek nemben.

²⁴ Luâk bikñe yâk yenjât bâleŋe aregât keiŋe nâŋgâm dowâk heŋgemgomæn. Dâ bikñe âmâ yâk yenjât bâleŋe tigâk yemapgât beirâ miawakmap.

²⁵ Aregât dop hainâk agak meme âlepñjande âmâ tektekjân miawakmap. Dâ hain bo akmapgât tiwâk yem âgâwiapgât dop bo tatâp. Beirâ miawakmâ kinbiap.

6

Hoŋ manman yenjât den.

¹ Hoŋ bawa hârokñe Anutugât kotñe akto den pat âlepñje bâliwopgât luâk kembulupyeŋe yekmâ kâŋgoyeŋgiwei.

² Dâ luâk kembulupyeŋe Kristo nâŋganji âmâ yâk yenjât hoŋ bawalupyeŋjande hin bo nâŋgâwei, “Kembulupnenŋe Yesu nâŋganbiâ dop nenŋe konok agep aregât lauyeję bo lokowaen.” hain

bo nângâwei. Bo. Luâk kembulupnenje Kristogât nângânbijâ han kalem akyenjimaengât hoj bawa âi owâiâk akyenjienje ârândâj akbiap. Hain dâwaigât gâ den are makmâ makyenjim mem kârikjé ketugu yekben.

³ Dâ luâk siâje den are makmâ hilipkom den aنجâ makmâ Kembu nenne Yesu Kristo yâkgât pat âlep den hâkâj akmâ denjande heŋgem nengumap are hamiaŋmap yâkgât hin nângâwaen.

⁴ Yâk âmâ ikiŋe nângâ nângâne mem agatmâ han gulip akmâ kâmotnenje potalakjet dâm hâre hâregât den are egâliaŋdo humo akmap. Akto den yânje magangi goangi akjet dâm egâliaŋmap. Hain arekje egâliaŋ bâleŋe miawakmap. Akto luâk âmbâle bikŋande den are nângâm potalakmâ galagât hogo hogo hâk yeŋe tunmâ nângâ aŋgimbiâ gemap.

⁵ Akto gai luâk bikŋande han nângâ nângâ yeŋe bâleŋe higenje akto den bunje bâlâk manmâ nen Anutugât lau lokom mandenje puli sikum miawak nengiwiap dâm bembegât pat nângâmbiâ humo akto gulip manmai.

Hângât puli sikumgât den.

⁶ Akto puli sikumgât hin makbe. Anutugât nângâenje humo akto lauŋe lokomaen âmâ bundâk hâk tâŋgo peninengimbo horat korat bâlâk mem maniâm.

⁷ Amâ hingât. Memelupnenjande menenegiân âmâ hâk hololok miawagion. Akto manmâ mombaenân âmâ hainâk hâk hololok Humogâlân ariwaen.

⁸ Aregât sot akto hâk pekenenje ârândâj tatnengimbo nângâenje ârândâj akto maniâm.

9 Dâ bikñande puli sikum humo mem mannerâm manbai yâkñe egâliañ bâleñjaet lâm kâli kâliân gembîâ ewuyekbiap. Ewuyekto siâ me siâ yânjaet keiñe egâliañ bâleñe nângâmbiâ arekñe katipyençum mem bâliyekbiap.

10 Puli sikumgât egâliañ gogâliañ arekñe bâleñe hârokgât tânje miawakmap. Aregât luâk bikñande puli sikumgât egâliañbiâ humo akto Kristogât den pat hâkâñ akmâ hepunmâ puli memberâm akmâ manbiâ âmâ hâk hilâlâm humoñe penâyeñgimap.

11 Dâ gâmâ Anutugât luâk manmat aregât siâ me siâ hainare hamianjben. Manman âlepñe egâliañmâ Anutugât lau lokom Kristo nângajmâ han kalem kârikñe olop manman akberâm aregât kârikñe akben.

12 Akto Kristogât keiñe miawagâkgât bugâgât âi kârikñe mem manben. Akto ulikñân Kristogât kâmotlupñande makmâ hâregiñbiâ nângâm luâk âmbâle dewunyeñân magen den are lokom manman kârikñe pañâk memben.

13 Anutuñe siâ me siâ manman golâ yençimap yâkgât meteñjân akto Yesu Kristo kiap Pilatogâlân den kârikñe bunñe magep yâkgât meteñjân makmâ kârigegiñdân.

14 Hin. Den kârikñe lokom manmenâ bikñande gekmâ gângât makbiâ gewopgât kârikñeâk kinmenâ Kembunenne Yesu Kristo togowiâp.

15 Aregât sopñe Anutu pagaleñe Amboñe akto Kârikñe Amboñande makto miawakbiâp. Yâk âmâ luâk kembu yâk yençât Kembu humo. Akto agat agatñe yâk yençât kautyneñe humo.

16 Yâk ikiñak ulikñân bak manmâ gaep akto momo bâlâk manmap. Akto pagaleñe humo nen

bo arimaenân ain manmap. Yâk luâk siâne bo egep. Akto ekbaengât dâp bo tatâp. Yâk luâk hârokñje kotñe konmâ mem agatmâ denje lokombiâ yâkgât kot pat sambelem arimbo damunnenje akmâ âgâwiâp. A bundâk.

Luâk puli sikumdâ yençât den.

17 Luâk hângât puli sikum humo umalâk yeyeñgimap yâk makyenjimenâ hâkyeñje bo mem agatmâ siâ me siâ bâliwiap aregât nângâm imâ tân nengumbo manman nenje miawak nengiwiap dâm bo nângâwei. Dâ Anutuje unsambe humo nengimbo heroje maroje manmaen yâkgâlân nângâñbiâ biwiyenje humo akbiapgât makyenjiven.

18 Akto luâk sikumdâ hin makyenjiven. Han kalem akmâ agak meme âlepñje mem siâ me siâ hâu bâlâkgât yençîwei.

19 Hain akmâ âmâ manman kârikñje siân miawak yençîwiapgât keiñje katmâ manbei. Katmâ manmâ âmâ beirâ manman bunje membai.

Pauloje Timoteo mem kârikñje ketuguep.

20 O galane Timoteo, gâ Kristogât keiñje makginjon aregât pat damun akmâ mem manben. Akto luâk siâne Anutugât pat hâkâñ akmâ nângâ nângâgât den henjemgone dâm magangi goangi akmâ hilip kombiâ bunje bo miawakto den are hâkâñje dâwen.

21 Luâk hainare akmaiñe âmâ Kristogât keiñje nângâwerâm ewum hâuñgomai. Anutugât han kalemje yençâlân yembiâp.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini
copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8